

L'home del carrer

Xavier Pla

Ja fa gairebé cinquanta anys que Maurice Blanchot va publicar *L'homme de la rue*. És un breu assaig sobre la vida de cada dia, sobre la vida ordinària dels homes i les dones *ordinaris*. Però, més que res, aquest article és una apassionant especulació sobre les dificultats de *pensar* una categoria problemàtica anomenada de vegades *quotidianitat* i de vegades, *vida quotidiana*, *vida corrent*, *vida de cada dia*, *vida ordinària* o, fins i tot, *infraordinària*. L'enigma de la vida quotidiana, escriu el filòsof i novel·lista, és que sembla que no tingui cap enigma, que no sigui enigmàtica. La vida quotidiana és una dimensió de l'existència tan present en les nostres vides que, de vegades, costa de descobrir-la perquè sembla inaferrable, ambigua, superficial i profunda a la vegada, estranya i familiar, insignificant i profunda. Blanchot planteja les dificultats de definir la vida quotidiana i es pregunta com atorgar-li una categoria ontològica.

Fer visible i palpable la vida quotidiana no és fàcil. Potser per això, tot i la voga actual en la literatura catalana, molts dietaris, llibres de records i relats autobiogràfics no sempre resulten gaire interessants per als lectors. Pocs escriptors han entès com Josep Pla que la vida quotidiana és un nivell de realitat. Que la vida de cada dia té un moviment intern que cal saber captar. En definitiva, com defensava l'autor d'*El carrer Estret*, que en la quotidianitat palpita un prodigiós poder de nostàlgia. Però li ha tot un corrent de pensament i de crítica a la cultura catalana que continua abominant la vida quotidiana, que en nega els valors artístics i que preconitza precisament el retorn al que és extraordinari, al sublim. Segur que l'obra de Pla va patir aquest (pre)judici. I també la de Calders. I ara, més clarament, la de Quim Monzó.

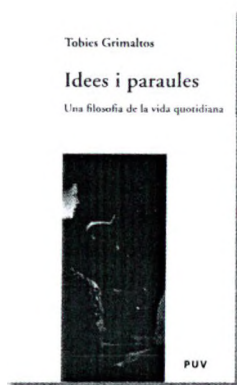
La proposta que fa Tobies Grimaltos (Castelló de la Ribera, 1958) a *Idees i paraules* és una aproximació filosòfica a

Idees i paraules. Una filosofia de la vida quotidiana

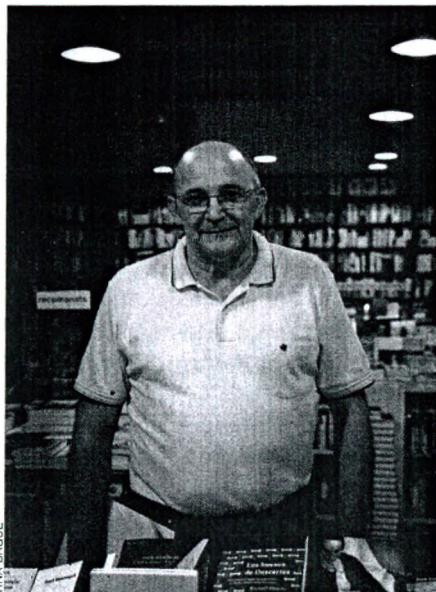
TOBIES GRIMALTOS

Publicacions de la Universitat de València
València, 2009.

154 pàgines / 12 euros

la vida quotidiana. Des de l'experiència personal, des de l'observació de la realitat i també des de la reflexió teòrica, Grimaltos aborda escenes i personatges, lectures i situacions de la vida actual. A les breus anotacions que formen el llibre, Grimaltos hi desplega les seves reflexi-

Tobies Grimaltos

ons sobre l'escriptura i el llenguatge i la relació de tots dos amb la vida. L'autor destaca els valors de la veritat i de la sinceritat, reivindica l'amenitat i la senzillesa, i recorda que si escriu és per fer-se llegir: "M'estime cent vegades més passar per ingenu o simple que posar-me un vestit que em vinga gran." El to del llibre no és ben bé ingenu, tot i que desprèn una certa nostàlgia per formes de vida anterior, pretesament més pures. Alhora, destil·la un cert antiintel·lectualisme que el lector veu de seguida que no és res més que una forma d'intel·lectualisme de l'autor. En tot cas, entre les virtuts de la seva escriptura, hi ha que Grimaltos no és mai dogmàtic ni emfàtic. Lluís Bonada ja ha assenyalat les coincidències de to i d'argumentació de Grimaltos amb Josep M. Espinàs, i les constants referències a Montaigne i Pla ajuden a demostrar que hi ha un punt de vista comú antiretòric.

En moltes pàgines, Grimaltos critica els pedants (com Saramago) i els vanitosos ("són tan impressionants que s'impressionen a si mateixos") i denuncia l'erudició falsa i el pretès pensament profund o "épatant", "que s'assembla sovint a la ximpleria". Grimaltos parla de les olors i dels sentiments, reflexiona sobre el pas del temps, s'indigna davant la ignorància d'alguns venedors de llibres, denuncia l'ampul·lositat i l'autocomplaença tan freqüents en el món acadèmic, mostra preocupació pels qui en comptes de tenir raó se serveixen de la retòrica del llenguatge per convèncer els altres. Utilitza amb molta gràcia recursos narratius que li permeten d'anar de l'anècdota a la categoria: una trobada al tren amb un home del seu poble, "el millor pujador de ginjolers", estimula una fascinada reflexió sobre l'ofici dels qui treballen humilment, amb esforç, i senten satisfacció pels resultats obtinguts. Algunes d'aquestes "càpsules de pensament" tenen una forma més semblant a la d'un dietari sense dates, com l'anotació titulada "Per què anem als cementiris?". Unes altres semblen més records personals que lliguen tota una generació, com les reflexions sobre la por, sobre la identitat lingüística, sobre "ser de poble", vàlvules de l'"autobús de la memòria", sempre més vàlida que no la imaginació, "per més viva que siga".